

Dat de benoemingen aan de top van de Nationale Bank omstreden zijn, is een lange traditie. Dat komt omdat ze bij uitstek partijpolitiek gekleurd zijn.

^Nieuwste eerst

De voordracht van de voormalige CD&V-minister Steven Vanackere tot directeur van de Nationale Bank van België (NBB), in opvolging van Marcia De Wachter, veroorzaakt heel wat commotie. Omdat door de wissel het directiecomité alleen nog uit mannen bestaat.

De Nationale Bank is de speeltuin bij uitstek voor partijpolitieke benoemingen. Een directeurschap bij de instelling is prestigieus en bijzonder goed betaald. En eens benoemd, is een directeur beschermd tegen druk uit de politieke wereld, en hij moet geen commerciële of andere doelstellingen halen. De zitjes zijn dus zeer begeerd, maar schaars.

Verdeelsleutel

De directie mandaten bij de Nationale Bank worden verdeeld volgens een partijpolitieke verdeelsleutel, het is de traditie dat elke partij vervolgens vrij de man of vrouw kiest die dat mandaat invult. Maar het is evenzeer een lange traditie dat de benoemingen bij de Nationale Bank wenkbrauwen doen fronsen, of zelfs bijzonder dispuutabel zijn.

Om haar te beschermen tegen een mogelijke afrekening, zorgde Verplaetse ervoor dat De Wachter bij zijn vertrek als gouverneur tot directeur werd benoemd.

Dat was ook zo voor de benoeming van Marcia De Wachter tot directeur in 1999. De Wachter was door Fons Verplaetse naar de Nationale Bank gehaald - ze hadden samengewerkt op het kabinet van premier Wilfried Martens. Onder de bescherming van gouverneur Verplaetse klom Marcia De Wachter op tot secretaris-generaal van de NBB. Haar bevoorrechte relatie met Verplaetse maakte echter ook dat ze niet bijzonder geliefd was in de bank. Om haar te beschermen tegen een mogelijke afrekening, zorgde Verplaetse ervoor dat De Wachter bij zijn vertrek als gouverneur tot directeur werd benoemd. En ze kreeg meteen ook de titel van vice-gouverneur, wat kwaad bloed zette.

Het mandaat van De Wachter lag een paar keer in de balans, een laatste keer toen het in 2017 hernieuwd moest worden. Er was immers een politiek principeakkoord over de afslanking van het directiecomité van de NBB, en daar vloeide uit voor dat CD&V een van haar twee mandaten - gouverneur Jan Smets heeft

ook een CD&V-etiket - moest opgeven. Want CD&V bokste in de NBB boven haar sterk verminderde politieke gewicht. Vicepremier Kris Peeters sleepte echter voor De Wachter een verlenging uit de brand.

Weerwraak

Dezelfde Verplaetse die De Wachter bij de NBB binnenloodste, had zich in 1988 verzet tegen de benoeming van Luc Coene, kabinetschef van Guy Verhofstadt (Open VLD), tot directeur bij de Nationale Bank. 'Te jong', vond hij. De Vlaamse liberalen konden hun slag toen niet thuishalen, omdat ze uit de federale regering waren gebonjourd. In 2003 kreeg Coene dan toch zijn directeursstoel, nadat hij vier jaar lang kabinetschef van de premier was geweest in de paarsgroene regering van Verhofstadt. En de liberalen namen weerwraak door Marcia De Wachter meteen de titel van vicegouverneur af te nemen en die aan Coene te geven..

Een passage op een ministerieel kabinet lijkt een conditio sine qua non om het tot directeur van de Nationale Bank te kunnen schoppen.

Een passage op een ministerieel kabinet lijkt een conditio sine qua non om het tot directeur van de Nationale Bank te kunnen schoppen. Dat geldt voor mensen die hun carrière op de Nationale Bank begonnen: Fons Verplaetse (CD&V), Luc Coene (Open VLD), Françoise Masai (PS) vroeger, en de huidige directieleden Jan Smets (CD&V) en Tim Hermans (Open VLD). En het geldt evenzeer voor mensen die van elders kwamen: Peter Praet (MR), Pierre Wunsch (MR), Jean Hilgers (cdH) en Vincent Magnée (PS). Praet en Wunsch hadden dienst gedaan op het kabinet van minister van Financiën Didier Reynders, Hilgers op het kabinet van diens voorganger Philippe Maystadt, Magnée op de kabinetten van Laurette Onkelinx en Elio Di Rupo.

Blitzcarrière

De benoeming van Hilgers tot NBB-directeur in 1999 was omstreden, omdat hij toen amper 36 was. De benoeming in 2015 van Hermans, kabinetschef van Open VLD-voorzitter Gwendolyn Rutten veroorzaakte dan weer ophef omdat hij daardoor in één klap promoveerde van de relatief lage graad van adviseur bij de NBB tot directeur. Een blitzcarrière.

Omstreden ook was de benoeming door de sp.a in 2006 van Norbert De Batselier, toen voorzitter van het Vlaams Parlement en voormalige vicevoorzitter van de Vlaamse regering, tot directeur van de Nationale Bank. Die benoeming leidde ook tot heel wat publieke verontwaardiging omdat De Batselier weigerde te verzaken aan zijn riantе ontslagvergoeding als lid van het Vlaamse parlement.

Al de benoemingen van directeurs bij de Nationale Bank zijn bij uitstek politiek. Toch zijn er de voorbije jaren enkele geweest waar weinig of geen ophef over was, omdat het ging over mensen met een stevige professionele reputatie die niet uit het Wetstraat-wereldje kwamen. Dat was onder meer het geval voor Guy Quaden - die in 1999 Verplaetse zou opvolgen als gouverneur - en later voor Mathias Dewatripont, twee universiteitseconomen die door de PS naar voren waren geschoven. Ook de benoeming van Tom Dechaene verliep vlot. De financiële specialist werd eind 2014 door de N-VA in de Nationale Bank benoemd.

1000